

Breadcrumb

1. [Αρχική](#)
2. Entity Print

Δημοσιεύτηκε: 22/12/2023 Ενημερώθηκε: 22/12/2023

Τεκμαρτός τρόπος υπολογισμού εισοδήματος των ελευθέρων επαγγελματιών

[Προβολή σε μορφή PDF](#)

Διαχρονικά, οι ελληνικές κυβερνήσεις έχουν διαπιστώσει την υστέρηση εσόδων από τη φορολόγηση των αυτοαπασχολούμενων. Μολονότι τα συνήθη τεκμήρια διαβίωσης και απόκτησης περιουσιακών στοιχείων εφαρμόζονταν κανονικά, δεν είχε καταστεί δυνατός ο ουσιαστικός εντοπισμός αδήλωτης φορολογητέας ύλης.

Με το νέο ν. 5073/2023, το τεκμαρτό σύστημα παραμένει και επιδιώκει να προσδιορίσει με άμεσο πλέον τρόπο το (ελάχιστο) εισόδημα του ελεύθερου επαγγελματία και να το φορολογήσει. Σε αυτό το πλαίσιο, λαμβάνεται ως βάση υπολογισμού το υψηλότερο από τα ακόλουθα 2: είτε ο ετήσιος βασικός/κατώτατος μισθός, με συνδυαστική εφαρμογή συντελεστών προσαύξησης ή οι ετήσιες μεικτές αποδοχές του υψηλότερα αμειβόμενου υπαλλήλου που απασχολείται από τον υπόχρεο ελεύθερο επαγγελματία. Το παραπάνω ποσό επιβαρύνεται από συντελεστές προσαύξησης οι οποίοι σχετίζονται με την ετήσια δαπάνη μισθοδοσίας (αν απασχολούνται υπάλληλοι) καθώς και τα κλαδικά στοιχεία του κύκλου εργασιών.

Κατ' ουσίαν από τον παραπάνω τρόπο υπολογισμού προκύπτει ένα ελάχιστο τεκμαρτό εισόδημα για κάθε ελεύθερο επαγγελματία, το οποίο δεν είναι μικρότερο από τα 11.000 € ενώ δεν ξεπερνάει τις 50.000€.

Πιο αναλυτικά, ο τρόπος υπολογισμού του ελάχιστου τεκμαρτού ετήσιου εισοδήματος είναι ο εξής:

1η βάση υπολογισμού (παρ. 2α)

Λαμβάνεται υπόψη το **μεγαλύτερο ποσό εκ των 2 παρακάτω**, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 30.000€:

- Ποσό ίσο προς το ετήσιο ποσό του νομοθετημένου μεικτού κατώτατου μισθού προσαυξημένο ως εξής ανάλογα με τα έτη επαγγελματικής απασχόλησης του ελεύθερου επαγγελματία (περ. αα):

Έτη από την έναρξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Προσαύξηση εισοδήματος κατά:

≤6

0%

6

10%

9

20%

>12

30%

Η'

- Ποσό που αντιστοιχεί στις ετήσιες μεικτές αποδοχές του υψηλότερα αμειβόμενου υπαλλήλου που απασχολείται από τον υπόχρεο ελεύθερο επαγγελματία (περ. αβ).

1ος συντελεστής προσαύξησης (παρ. 2β)

Το παραπάνω τεκμαρτό εισόδημα προσαυξάνεται κατά 10% του ποσού της ετήσιας δαπάνης μισθοδοσίας που τυχόν καταβάλλει ο υπόχρεος για την μισθοδοσία του προσωπικού που απασχολεί. Το εν λόγω ποσό δεν μπορεί να υπερβεί τα 15.000€.

2ος συντελεστής προσαύξησης (παρ. 2γ)

Τέλος, το παραπάνω συνολικό ποσό προσαυξάνεται κατά 5% επί του ποσού κατά το οποίο ο κύκλος εργασιών του υπόχρεου υπερβαίνει τον μέσο ετήσιο κύκλο εργασιών του συνόλου των επιχειρηματιών που έχουν τον ίδιο Κωδικό Αριθμό Δραστηριότητας (ΚΑΔ).

Από τον παραπάνω τρόπο τεκμαρτού υπολογισμού του φόρου εισοδήματος εξαιρούνται τα εισοδήματα των ελεύθερων επαγγελματιών:

1. Που ασκούν αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα.
2. Που αποκτούν εισόδημα από 1 έως και 3 εργοδότες βάσει σχετικής γραπτής συμφωνίας και σε ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές που συμβάλλονται με έως και 2 ασφαλιστικές επιχειρήσεις και δηλώνουν ως επαγγελματική τους έδρα την κατοικία τους.
3. Που παρουσιάζουν αναπηρία άνω του 80%.
4. Σε καφενεία που βρίσκονται σε οικισμούς της χώρας με πληθυσμό μικρότερο των 500 κατοίκων.

Παρακάτω παρατίθεται πρακτικός οδηγός με τον τρόπο υπολογισμού του τεκμαρτού εισοδήματος:

Παράδειγμα 1:

Πολιτικός μηχανικός με 15 έτη προϋπηρεσία και ετήσιο τζίρο 35.000€, ο οποίος δεν απασχολεί προσωπικό. Ενδεικτικά έχει ληφθεί υπόψη ένας Μ.Ο. τζίρου του ΚΑΔ της δραστηριότητας αυτής, ο οποίος δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα.

1η βάση υπολογισμού

Μαχ τεκμαρτό εισόδημα 2α

30,000.00

Μέγιστο εκ των παρ. 2α.αα) & 2α.αβ)

παρ. 2α.αα)

Μικτός κατώτατος μισθός

780.00

Μισθοίο ανά έτος

14.00

Ετήσιος μικτός κατώτατος μισθός

10,920.00

Έτη από την δήλωση έναρξης επαγγελματικής δραστηριότητας

15.00

Προσαύξηση

30%

Τεκμαρτό εισόδημα παρ. 2α.αα)

14,196.00

παρ. 2α.αβ)

Μικτές ετήσιες αποδοχές του υψηλότερα αμοιβόμενου υπαλλήλου

0.00

Υψηλότερο τεκμαρτό εισόδημα μεταξύ παρ. 2α.αα) & παρ. 2α.αβ)

14,196.00

1ος συντελεστής προσαύξησης

Μαχ τεκμαρτό εισόδημα 2β

15,000.00

Ετήσιο κόστος μισθοδοσίας προσωπικού

0.00

Ποσοστό επί του ετήσιου κόστους μισθοδοσίας προσωπικού

10%

Τεκμαρτό εισόδημα παρ. 2β

0.00

2ος συντελεστής προσαύξησης

Μ.Ο. τζίρου ΚΑΔ ίδιας δραστηριότητας

30,000.00

Ετήσιος τζίρος (έσοδα) ελεύθερου επαγγελματία/υπόχρεου

35,000.00

Ποσοστό προσαύξησης

5%

Τεκμαρτό εισόδημα παρ. 2γ

250.00

Τεκμαρτό εισόδημα παρ. 2α+2β+2γ

14,446.00

Φορολογητέος είναι ο τζίρος και όχι το τεκμαρτό εισόδημα, καθώς το πρώτο είναι μεγαλύτερο του δεύτερου.

Παράδειγμα 2:

Δικηγόρος με 9 έτη προϋπηρεσίας έχει τζίρο 20.000€, απασχολεί έναν υπάλληλο, ο οποίος λαμβάνει μικτές ετήσιες αποδοχές 20.000.

1η βάση υπολογισμού

Μαχ τεκμαρτό εισόδημα 2α

30,000.00

Μέγιστο εκ των παρ. 2α.αα) & 2α.αβ)

παρ. 2α.αα)

Μικτός κατώτατος μισθός

780.00

Μισθοί ανά έτος

14.00

Ετήσιος μικτός κατώτατος μισθός

10,920.00

Έτη από την δήλωση έναρξης επαγγελματικής δραστηριότητας

9

Προσαύξηση

20%

Τεκμαρτό εισόδημα παρ. 2α.αα)

13,104.00

παρ. 2α.αβ)

Μικτές ετήσιες αποδοχές του υψηλότερα αμοιβόμενου υπαλλήλου

20,000.00

Υψηλότερο τεκμαρτό εισόδημα μεταξύ παρ. 2α.αα) & παρ. 2α.αβ)

20,000.00

1ος συντελεστής προσαύξησης

Μαχ τεκμαρτό εισόδημα 2β

15,000.00

Ετήσιο κόστος μισθοδοσίας προσωπικού

30,000.00

Ποσοστό επί του ετήσιου κόστους μισθοδοσίας προσωπικού

10%

Τεκμαρτό εισόδημα παρ. 2β

3,000.00

2ος συντελεστής προσαύξησης

Μ.Ο. τζίρου ΚΑΔ ίδιας δραστηριότητας

55,000.00

Ετήσιος τζίρος (έσοδα) ελεύερου επαγγελματία/υπόχρεου

20,000.00

Ποσοστό προσαύξησης

5%

Τεκμαρτό εισόδημα παρ. 2γ

0.00

Τεκμαρτό εισόδημα παρ. 2α+2β+2γ

23,000.00

Στην περίπτωση αυτή φορολογητέο είναι το τεκμαρτό εισόδημα και όχι ο ετήσιος τζίρος.

Ζητήματα προς διευκρίνηση σχετικά με τον νέο τρόπο υπολογισμού του τεκμαρτού εισοδήματος

Ως προς τις αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης:

Να σημειωθεί ότι η εφαρμογή του τεκμαρτού τρόπου υπολογισμού του εισοδήματος των ελεύθερων επαγγελματιών δεν καταργεί την εφαρμογή των αντικειμενικών δαπανών διαβίωσης που ισχύει και για τους ελεύθερους επαγγελματίες. Αυτό πρακτικά θα επηρεάσει το εισόδημα των ελεύθερων επαγγελματιών ως εξής: όσοι ελεύθεροι επαγγελματίες επιβαρύνονταν μέχρι πρότινος με τεκμήρια διαβίωσης, η εφαρμογή του παραπάνω τρόπου υπολογισμού του εισοδήματος δεν θα επιφέρει κατ' ουσίαν κάποια διαφορά στο εισόδημά και στον φόρο τους. Η διαφορά θα προκύψει για τους ελεύθερους επαγγελματίες που δεν επιβαρύνονταν από δαπάνες διαβίωσης και τώρα ο εν λόγω τρόπος τεκμαρτού υπολογισμού του εισοδήματός του πιθανότατα θα αυξήσει την φορολογητέα τους ύλη.

Ως προς την ανάλωση κεφαλαίου:

Ένα άλλο ερώτημα που δημιουργείται είναι σχετικά με την ανάλωση κεφαλαίου. Αυτό που γενικά ισχύει είναι ότι η διαφορά που προκύπτει μεταξύ του τεκμαρτού (βάσει αντικειμενικών δαπανών) και του συνολικού εισοδήματος του φορολογουμένου σε ένα φορολογικό έτος μειώνεται κατά το ποσό που αναλογεί σε κεφάλαιο σχηματισθέν και μη αναλωθέν, το οποίο αποδεδειγμένα έχει φορολογηθεί κατά τα προηγούμενα έτη ή νόμιμα έχει απαλλαγεί από τον φόρο. Στο μέτρο λοιπόν που το εισόδημα που θα λαμβάνεται υπόψη βάσει του τεκμαρτού τρόπου υπολογισμού, δημιουργείται το ερώτημα εάν το εισόδημα αυτό θα λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό του αναλωθέντος κεφαλαίου.

Ως προς το θέμα της περαίωσης:

Ένα άλλο ερώτημα που δημιουργείται είναι εάν ο νέος τρόπος τεκμαρτού υπολογισμού του εισοδήματος μπορεί να θέσει θέμα περαίωσης των φορολογικών ετών για τα οποία χρησιμοποιήθηκε. Συγκεκριμένα, θα μπορούσε η χρήση του παραπάνω τεκμαρτού τρόπου υπολογισμού του εισοδήματος να θεωρήσει το επίμαχο έτος περαιωμένο με το δεδομένο ότι επί τη βάση αυτή βεβαιώθηκε ο φόρος εισοδήματος?

Ως προς το θέμα το ΦΠΑ:

Ένα άλλο ερώτημα που δημιουργείται είναι κατά πόσο ο παραπάνω τεκμαρτός τρόπος υπολογισμού του εισοδήματος των ελεύθερων επαγγελματιών μπορεί να θέσει ζήτημα απόκρυψης συναλλαγών, οι οποίες επιβαρύνονται με ΦΠΑ. Κατά πόσο δηλαδή το τεκμαρτό εισόδημα που προκύπτει, θεωρείται από τις φορολογικές αρχές ως παραδοχή ύπαρξης αποκρυβείσας φορολογητέας ύλης και κατ' επέκταση κατά

πόσο τίθεται θέμα επιβολή ΦΠΑ στο μέρος του εισοδήματος που υπερβαίνει το δηλωθέν.

Σε κάθε περίπτωση, ο νόμος δίνει την δυνατότητα στους ελεύθερους επαγγελματίες, στους οποίους έχει γίνει εφαρμογή του τεκμαρτού τρόπου υπολογισμού εισοδήματος, να αμφισβητήσουν την παραπάνω τεκμήριο. Συγκεκριμένα, λόγοι α) στρατιωτικής θητείας, β) φυλάκισης, γ) νοσηλείας σε νοσοκομείο ή κλινική, δ) αδυναμίας άσκησης δραστηριότητας λόγω εγκυμοσύνης ή κατά τους δώδεκα (12) μήνες μετά τον τοκετό ή την υιοθεσία ή αναδοχή τέκνου, ε) εκτεταμένων φυσικών καταστροφών που κατέστησαν αδύνατη, συνολικά ή μερικά, την άσκηση της επαγγελματικής ή επιχειρηματικής τους δραστηριότητας, στ) ανάκλησης της άδειας λειτουργίας της ατομικής τους επιχείρησης ή της άδειας άσκησης επαγγέλματός τους, ζ) απαγόρευσης λειτουργίας του καταστήματος ή άλλου χώρου άσκησης της επαγγελματικής ή επιχειρηματικής τους δραστηριότητας σε εφαρμογή απόφασης δημόσιας αρχής για λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας ή άλλου λόγου που υπαγορεύει το δημόσιο συμφέρον, καθώς και η) άλλοι λόγοι ανωτέρας βίας που εμποδίζουν την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους υπόχρεους για την αμφισβήτηση του τεκμαρτού εισοδήματος.

Αυτό που δεν έχει ωστόσο διευκρινισθεί είναι εάν, κατά το χρονικό διάστημα μέχρι το πέρας του ελέγχου, ο υπόχρεος θα πρέπει να καταβάλει το ποσό του φόρου που αναλογεί στο τεκμαρτό εισόδημα.

Heading

Ελληνικός Φορολογικός Οδηγός

[Δείτε όλο τον Οδηγό](#)